

Ο ΠΑΤΗΡ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΗΣ ΝΕΡΑΤΖΙΩΤΙΣΣΑΣ

Τοῦ κ. ΧΡ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ

Λίγα βιογραφικά

Στις 17 Αὐγούστου 1967 ἔφυγε γιὰ τὸν οὐρανὸ ἕνας ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἱερομόναχος Ἀθανάσιος Χαμακιώτης.

Ἦταν γνωστὸς ὡς ὁ «Πατὴρ Ἀθανάσιος τῆς Νερατζιώτισσας» γιὰτὶ σ' αὐτὸ τὸ βυζαντινὸ ναλδριο τοῦ Ἀμαρουσίου ἔζησε τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του ὡς ἐφημέριος.

Ὁ Πατὴρ Ἀθανάσιος γεννήθηκε στὰ 1891 καὶ σὲ νεαρὰ ἡλικία ἐπῆγε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Μαγίστης Λαύρας ὅπου καὶ ἐκάρη μοναχὸς τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἔτους 1913. Φοίτησε στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ τῆς Ἀρτας καὶ τὸ 1916 χειροτονήθηκε διάκονος. Πρεσβύτερος ἔγινε στὶς 14 Σεπτεμβρίου 1921. Ἀπὸ τὸ 1917 μέχρι τὸ 1931 ὅποτε ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Ἀθήνα ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῆς Μονῆς. Μέχρι τὸ 1931 ὑπηρέτησε σὲ διαφόρους Ναοὺς τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ στὶς 30 Ὀκτωβρίου 1936 ἦλθε στὴν «Νερατζιώτισσα» στὸ Ἀμαρουσίο. Ἐδῶ θὰ μείνει ὡς ἐφημέριος καὶ πνευματικὸς 27 χρόνια καὶ στὶς 30 Σεπτεμβρίου 1963 θὰ μεταβεῖ πρὸς τὴν ἀθάνατον τοῦ Ἀμαρουσίου, πρὸς τὴν ἀρχὴν γὰρ πληθαίνει, στὴν περιοχὴ Μπάλλας Ἀττικῆς, στοὺς πρόποδες τῆς Πεντέλης, ὅπου καὶ θὰ ἰδρῶσει ἡσυχαστήριον στὸ ὄνομα τῆς Παναγίας Φαναρωμένης.

Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα

Μετὰ τὰ λίγα αὐτὰ βιογραφικὰ του στοιχεῖα ἂς πλησιάσουμε πρὸς τὴν ὁσίαν αὐτῆ μορφή γιὰ νὰ ἰδοῦμε πραγματικὰ τὰ ἅγια χαρακτηριστικὰ τῆς. Καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ἦταν ἡ ταπεινὸς, ἡ γλυκύτητα, «τὸ φιλόανθρωπον», ἡ ἀφοσίωσή του στὸ Θεό. Ὁ π. Ἀθανάσιος ἐνωθε βαθειὰ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, ἀγάπησε πραγματικὰ τὸν Κύριον καὶ τὸν ὑπηρετοῦσε μὲ σπάνια εὐλάβεια, ἐπόνεσε τὸν πλησίον, ἔζησε τὴν ὀρθόδοξον πίστην στὴν πράξιν κάθε στιγμῆ καὶ κάθε ἡμέρα τόσο στὸ ναὸ ὅσο καὶ ἔξω ἀπ' αὐτόν. Ἡ προσευχὴ ἦσαν πάντα στὰ χεῖλη του. Ἰδιαιτέρως τὶς νύκτες μέχρι ἀργὰ τὸ πρωὶ προσήχθετο στὸ δωμάτιόν του διπλα στὸ ναὸ κατὰ τὶς μαρτυρίες τοῦ νεωκόρου κυρ-Γιῶργη πρὸς τὸν εἶχε δεῖ πολλὰ φορὰς.

Ἡ Θεία Λειτουργία του ἦταν ἀληθινὴ μυσταγωγία.

Χωρὶς ἰδιαίτερους ρητορισμοὺς καὶ ἄσκοπος κινήσεις ἀνέβαζε τοὺς πιστοὺς στὸν οὐρανὸ καὶ δημιουργοῦσε ἱερὴ ἀτμόσφαιρα κατανύξεως καὶ προσευχῆς. Δάκρυα τρέχαν ἀπὸ τὰ μάτια του ὅταν κοινοῦσε τοὺς πιστοὺς. Καὶ στὴν ἐξομολόγησιν κυριολεκτικὰ συνέπασχε μὲ τὴν ἄρρωστη ψυχῆ. Ἐξομολογοῦσε μέχρι ἀργὰ τὴν νύκτα παρὰ τὸ εὐάλωτον τῆς υγείας του. Ἀναξωγοῦσε πολλὰς ψυχὰς μὲ τὴν ὄλην του παρουσίαν. Μὲ τὶς συμβουλὰς καὶ ἀκτινοβολίαν τῆς συμπεριφορᾶς του οἰκοδομοῦσε τοὺς πιστοὺς καὶ στήριζε τοὺς κλονισμένους. Κάποτε προχωροῦσε διαστικὰ θλιμμένος καὶ ἀγριεμένος ἕνας ἄντρας ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν Νερατζιώτισσα μὲ σκοπὸν γὰρ πᾶει γὰρ αὐτοκτονήσει στὶς γραμμὰς τοῦ τραίνου. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Νεωκόρου ἐδηγήθηκε στὸν π. Ἀθανάσιον πρὸς τὸν ἀντίκρουσε γονάτισε μπροστὰ του καὶ ξέσπασε σὲ λυγμούς. Ὡρες κράτησε ἡ παραμονὴ του στὸ ἐξομολογητήριον. Βγήκε ἄλλος ἄνθρωπος. Γαλήνιος καὶ εἰρηγικός. Εἶχε σωθεῖ.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἦταν ἡ περιφρόνησιν πρὸς τὰ χρήματα. Ἦταν ἀφιλοκερδέστατος. Ὅταν τοῦ ἔδιδαν χρήματα, πρὶν δεῖ πόσα εἶναι, τὰ εἶχε δώσει ἀμέσως σὲ κάποιον πτωχὸ ἢ σὲ καμμιὰ γριούλαν τῆς ἐκκλησίας του. Ἦθελε πάντα νὰ δίνει. «Δίνε, γὰρ σοῦ δίνει ὁ Θεός!» ἔλεγε συχνά. Τὸ σύνθημα «τὰ πάντα γὰρ τοὺς ἄλλους» ἦταν καθημερινὸν μέλημά του. Τὸν μισθὸν τοῦ μοίραζε καὶ ἐλάχιστα κρατοῦσε, γιὰ τὴν συντήρησίν του. Τὸ «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν», τὸν δόνοῦσε κυριολεκτικὰ μέσα του. Γι' αὐτὸ ἦταν κοντὰ πάντοτε στὸν πτωχὸν, τὸν κατατρεγμένον, τὸ ὄρφανον, τὸν ἄρρωστο. Συντηροῦσε πολλὰς οἰκογένειας ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του. Συχνὰ ἐπισκεπτόταν τοὺς φυματικούς, στὰ Μελίσσια, ἔπλενε ρούχα ἀρρώστων, τοὺς ἔδινε χρήματα, βοηθοῦσε ἀπὸ πλύσιμον μέχρι μαγειρέμα μὴ ἡλικιωμένην παράλυτην γυναῖκα, εἶχε ποιμαντικὴν φροντίδα γιὰ τὸν βλόν τῶν δυστυχῶν γι' αὐτὸ καὶ τὸν φώναζαν στὸ Μαρούσι σκέτο «Πατέρα». Ἰδιαιτέρως στὰ δύσκολα χρόνια τῆς Κατοχῆς μοίραζε τροφίμα καὶ ἄλλα εἶδη σὲ ἀνθρώπους πρὸς τὸν εἶχαν ἀνάγκη. Καὶ δὲν ἦταν ὀλίγοι.

Τὰ λόγια του

Τὰ λόγια του ἔδειχναν τὴν βαθειὰ του πνευματικότητα, τὸν συνδυασμὸν πίστεως καὶ ἀγάπης. Νέ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ πρὸς ἔλεγε:

Ἡ πίστις εἶναι δύναμις.

Ἡ προσευχή εἶναι τὸ καταφύγιο κάθε χριστιανοῦ.

Ἡ ἐλεημοσύνη καὶ φιλοξενία εἶναι ἀρετὴ καὶ ἡ καλοσύνη τὸ ἐκκεῖλισμα τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς.

Νῆσοι δολιμοῦνοι σὺν τὸν φρουρό, μὲ πνευματικὰ ὄπλα γιὰτὶ κάνουμε μάχη μὲ τὸν κοσμοκράτορα τοῦ αἰῶνος τούτου.

Αἱ καλαὶ πράξεις εἶναι τὸ ἀποκορύφωμα τῆς χριστιανοσύνης.

Ἐπάρχουν καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι ποὺ βάλλουν κατὰ τῆς θρησκείας, οἱ ἄθεοι καὶ ἄλλοι... Ἄς εὐχώμεθα ὅπως ὁ Θεὸς ἐπαναφέρει αὐτοὺς εἰς τὸν ἴσιον δρόμον.

Ἡ βλασφημία εἶναι ἡ ἐσχάτη περιφρόνησις πρὸς τὰ θεῖα.

Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μέγας Διδάσκαλος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλαλληλίας, ὁ δημιουργὸς τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Νόμου τῆς Ἠθικῆς.

Ἡ λέξις ἱερομόναχος μὲ τέρειπει.

Τῆς Παναγίας τὸ κερὶ νὰ εἶναι πάντα ἀναμμένο σὺν κελλί.

Κοιμᾶμαι πτωχὸς καὶ ξυπνάω πλούσιος.

Εἶμαι ἀνάξιος καὶ τὴν τροφὴν ποὺ παίρνω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Νὰ κάνεις καὶ ἐσὺ προσευχή, νὰ κάνω καὶ ἐγὼ καὶ θὰ δεῖξει ὁ Θεός.

Καὶ τὸ ποὺ χαρακτηριστικὸ ἦταν οἱ λέξεις αὐτὲς ποὺ φέλλιζε κάθε φορὰ ποὺ προσκυνούσε τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας:

«Μανοῦλα μου ὡσε μεας».

Ἔτσι ἐξῆσε ὁ σύγχρονος αὐτὸς ὅσιος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔφερε πάντα μαζί του τὸν σταυρὸ καὶ τὸ πετραχίλι. Ὁ ἱερέας τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ ἀγαθὸς λευίτης ποὺ ὑποδέχονταν στὸν «Ἐδαγγελισμό», πρὶν κοιμηθεῖ, ἁγίους, ὁσίους καὶ Ἀρχιερεῖς. Τὸ γαλήνιο τέλος του ποὺ συνοδεύονταν ἀπὸ εὐωδία τοῦ στόματός του ἦταν ἀπόδειξις τῆς ἀγίας του ζωῆς, στὸ ὄρειον αὐτὸ προάστειον τῶν Ἀθηνῶν, πρὶν μερικὰ χρόνια.

Ὁ ἠλεκτρικὸς σιδηρόδρομος γεμάτος κόσμο περνάει κάθε μέρα ἀκριβῶς ἀπ' ἐξω ἀπὸ τὴν «Νερατζιώτισσα». Ἰσως ἀνυποψίαστος γιὰ τὴν πνευματικὴ μορφὴ ποὺ ἔζησε ἐκεῖ. Ἐσὺ, φίλε ἀναγνώστη, ἐπιβάτη τοῦ τραίνου ὅταν περάσεις ἀπὸ ἐκεῖ ξεχώρισε καὶ στοχάσου τὴν ἀληθινὴ αὐτὴ μορφὴ, μέσα ἀπὸ τὴν βουή τῆς ἐποχῆς μας, γιὰτὶ κάτι ἔχει νὰ σοῦ εἰπεῖ.

ΠΩΣ Ο ΘΕΟΣ ΜΙΛΑΕΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελίδα 15)

ζὶ μας, μὰ συνέχεια μᾶς ὠθεῖ, μᾶς προκαλεῖ σ' ἕνα προσωπικὸ διάλογο. Μᾶς βοηθεῖ ν' ἀγγιζοῦμε τὰ κράσπεδα τοῦ μυστηρίου του καὶ ν' ἀτενίσουμε τὴν παρουσία Του μέσα ἀπὸ ἀντιφάσεις, θυσίες καὶ ὁδύνας.

Περὶ σὸ ἄλλο μὲ μᾶς συνιστα ἡ γὰ συνομιλοῦμε μετὰ ξύμας. Γιατὶ στὸν καθένα χωριστὰ ἔχει ἀποκαλύψει ἕνα μέρος τῆς Ἀλήθειας του, ποὺ ὀφείλουμε νὰ πληροφορηθοῦμε.

Ὁ Ἀγγλὸς συγγραφέας Καρλάν εἶπε: «Ὁ ἄνθρωπος θὰ πρέπει νὰ περᾶν τὸ πρῶτον μέρος τῆς ζωῆς του συνδιαλεγόμενος μὲ τοὺς νεκρούς, τὸ δεύτερον μὲ τοὺς ζωντανούς καὶ τὸ τρίτον μὲ τὸν ἑαυτό του». Αὐτὸ γίνεται μόνον, ὅταν, δίχως φανατισμὸ, ἀνανεώνουμε τὴ γνώση μας καὶ πλουτίζουμε τὴν πίστη μας, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὅταν πραγματοποιοῦμε, δίχως ἐξαναγκασμὸ, τὴ σωτηρία μας καὶ φέρνουμε τὸ θάρος τοῦ κόσμου μέσα μας μὲ ἐλπίδα καὶ χριστιανικὴ καρτερία. Ὅταν λύνουμε τίς διαφορὰς μας καὶ δημιουργοῦμε γέφυρες στοὺς διχασμούς μας, δίχως τὴν αὐταπάτη τῆς ἀποκλειστικότητος.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον ὁρίζεται τὸ πέρασμά μας ἀπὸ τὸ μονόλογο, στὸν ἐναγώνιον καὶ σωτήριον διάλογο. Ἀπὸ τὸ τέλμα, στὴν κίνηση τῶν ἰδεῶν, στὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ λόγου, στὶς ἀνοιχτὲς πόρτες, στὸ σεβασμὸ τῆς ἀλήθειας, ὅποιος καὶ ἂν τὴν φέρνει. Ἡ Ὁρθοδοξία, γεμάτη κινδύνους καὶ σκληροὺς ἀγῶνες, δὲν ὑποχώ-

ρησε ποτὲ μπροστὰ στὴν ἰσοπέδωση καὶ στὴ βία τοῦ μονόλογου.

Καὶ σήμερα ἀκόμα, ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, στὴν πίεση καὶ στὸν ἐκδιασμὸ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μέσων ἐπικοινωνίας, ποὺ στεγνώνουν τὸ δόγμα καὶ ἀφαιροῦν τὴ δροσιὰ τῆς πίστεως, δὲν μπορεῖ, παρὰ μόνον μὲ τὸ διάλογο, μὲ τὴν καθημερινή, προσωπικὴ πνευματικὴ ἐμπειρία, μὲ τὴν προσευχή, μὲ τὰ Μυστήρια, μὲ τὴν ἐξομολόγησιν, νὰ διατηρήσει ἡ Ὁρθοδοξία, τὸ ἐσωτερικὸ καὶ οὐσιαστικὸ κλέος της. Καὶ νὰ γίνῃ ἀληθινὴ κίβωτος σωτηρίας. Νὰ συντροφεύσει τὸν ἄνθρωπον, ποὺ γιὰ νὰ ἀρνεῖται τὸν ὑπεύθυνον, καθημερινὸν διάλογον μὲ τὸ Θεόν, τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν πλησίον του, κλείνεται ὀλοένα στὸ κενόν του καὶ ὀλισθαίνει πρὸς τὴ μόνωση, πρὸς τὴν ἀρνησιν τῆς ὑπαρξῆς του, πρὸς τὸ θάνατον.

Ἡ δίψα γιὰ τὴν Ἀλήθεια, γιὰ τὴ ζωὴ, τὴν ὁμορφιά, τὴν ἀρετὴ εἶναι μὰ περιπέτεια. Ἡ ἀθλιότητις, ἡ διαβίωσις, ὁ κενὸς περίγυρος μᾶς ὠθοῦν στὴν ἀπομόνωση καὶ στὸ σιωπηλὸ ἀφανισμό μας. Ἀλίμονόν μας ἂν δεχτοῦμε τὴ φθορὰ καὶ τὴν ἀλλοίωση μέσα στὸ φοβισμένον Ἐγὼ μας. Μοναδικὴ σωτηρία εἶναι μόνον ὁ διάλογος! Αὐτὸς ποὺ μᾶς προκαλεῖ καὶ προκαλεῖ νὰ κάνουμε ὁ πλησίον μαζί του καὶ ὁ Θεός. Ἐκείνος μᾶς μιλάει ἀκατάπαυστα. Ἄς «ἐξέλθωμεν εἰς συνάντησιν...».

Τ Ε Λ Ο Σ